

Eerste Kamer *der Staten-Generaal*

Toespraak tijdens de Nieuwjaarsontvangst van Zijne Majesteit de Koning in het Koninklijk Paleis te Amsterdam op 12 januari 2016 door de Voorzitter van de Eerste Kamer, Mr. A. Broekers-Knol

Majesteit,

2015 was een jaar waarin de wereld verschillende keren werd opgeschrikt door terreur. Een jaar geleden stonden wij hier stil bij de aanslag op Charlie Hebdo en in de twaalf maanden daarna volgden er helaas nóg tientallen aanslagen, verspreid over alle uithoeken van de aarde. Parijs - u refereerde er al aan - kreeg nauwelijks de kans om te herstellen en werd nog een tweede keer zeer diep geraakt.

De kwintessens van terreur is angst zaaien. Die angst heeft ervoor gezorgd dat miljoenen mensen in een ultieme daad van wanhoop alles achter zich hebben gelaten. Op zoek naar een plek waar zij beschermd zouden zijn tegen geweld, verlost van onderdrukking en gesteund tegen onrecht.

De stroom van vluchtelingen is de grootste sinds de Tweede Wereldoorlog en legt een gigantisch beslag op landen als Libanon, Jordanië, Turkije en Tunesië. Ook Europa is onder druk komen te staan. Geconfronteerd met die druk heeft Europa zich van haar beste en van haar minder goede kanten laten zien. Er is hard gewerkt om de vele duizenden vluchtelingen een veilig onderkomen te geven, maar zowel

tussen landen als binnen regio's bleek het vaak moeilijk om breed geaccepteerde oplossingen te vinden.

Ook hier speelt angst een belangrijke rol: de angst om aangetast te worden in de manier van leven zoals wij die kennen, de angst om daaraan concessies te moeten doen. Concessies aan onze cultuur, concessies aan onze welvaart, concessies aan onze normen en waarden.

In uw Kerstboodschap betoogde u, Majesteit, dat wij onze angst niet weg hoeven te stoppen of te ontkennen, maar dat wij hem ook niet de teugels van ons leven in handen moeten geven. Ik ben het hier van harte mee eens en hoop dat Europa een manier vindt om - niet gedreven door angst - het hoofd te bieden aan de vluchtelingencrisis.

Wat we nodig hebben, is compassie, moed, vertrouwen in elkaar en daadkracht. Alleen dan kunnen er praktische, menswaardige oplossingen worden gevonden. Internationaal is daarbij ook de opdracht te blijven streven naar herstel van vrede in de door oorlog en geweld verscheurde gebieden.

Het Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie biedt een uitgelezen kans voor ons land om in te zetten op meer vertrouwen, begrip en daadkracht in de samenwerking tussen de lidstaten van de Unie. Dit is bovendien hard nodig om andere dringende problemen zoals de werkloosheid aan te pakken. Naast nationale regeringen hebben ook parlementen een belangrijke rol te vervullen in de EU. Vanuit de parlementaire dimensie van het voorzitterschap zullen de Staten-Generaal er alles aan doen om ook de samenwerking tussen parlementariërs te bevorderen.

De wereldwijde terreur heeft naast de vluchtelingencrisis nog een ander gevolg: er klinkt een steeds luidere roep om

maatregelen ter bestrijding en voorkoming van terrorisme. Die roep is begrijpelijk, maar tegelijkertijd is het in ons aller belang dat onze rechtsstaat gehandhaafd blijft en dat wij ons niet laten meezuigen in een spiraal waarbij de rechtsstaat uit het zicht verdwijnt.

Politici en bestuurders moeten respect hebben voor de noodzaak van *checks and balances*. Zij moeten steeds bereid blijven om ook de andere kant van de medaille te bekijken. Wat is de impact op de samenleving van een maatregel die sterk indruist tegen bijvoorbeeld het recht op privacy of de onschuldpresumptie? Raken wij op den duur dan niet precies datgene kwijt wat wij willen beschermen?

Onze rechtsstaat waarborgt onze vrijheid, onze veiligheid en onze welvaart. Die drie verworvenheden zijn van onschatbare waarde en zijn de belangrijkste reden waarom zoveel mensen in ons land willen wonen. Niet voor niets staan wij in de top tien van de meest gelukkige landen ter wereld.

Er is in Nederland veel om trots op te zijn. Wij mogen vertrouwen hebben in de open, vrije samenleving die in vele generaties is opgebouwd.

Majesteit,

Samen met uw echtgenote hebt u zich het afgelopen jaar onvermoeibaar ingezet om erkenning te geven aan hen die zich hebben ingespannen voor de Nederlandse samenleving. U hebt mensen die het vertrouwen kwijt zijn geraakt hoop gegeven op een betere toekomst. Ook hebt u zich ingespannen om nieuwe kansen te creëren voor ons land op het internationale vlak, zowel cultureel, politiek als economisch.

Ik hef graag het glas op u, uw gezin, uw Huis en uw familie en op vertrouwen in onze open, vrije samenleving.